

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจในการออกระเบียบกำหนดเครื่องแบบของคณะกรรมการ ป.ป.ท.
และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ป.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ ปท ๐๐๐๑/๑๓๔๙ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โดยที่มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย อันมีโทษทางอาญาและอาจกระทบต่อสิทธิของประชาชน จึงจำเป็นต้องมีเครื่องแบบสำหรับปฏิบัติหน้าที่และภารกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้เกิดความชัดเจน เป็นเอกภาพ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่หน่วยงาน สำนักงาน ป.ป.ท. จึงขอหารือข้อกฎหมายกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ท. สามารถออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบคณะกรรมการ ป.ป.ท. และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ได้หรือไม่ อย่างไร และหากไม่สามารถดำเนินการได้ จะต้องดำเนินการอย่างไร และอาศัยอำนาจตามกฎหมายหรือระเบียบใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยมีผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่การออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะว่าให้กระทำได้ เมื่อพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในการออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบไว้เป็นการเฉพาะ หากคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะออกระเบียบดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ในมาตรา ๔^๑ วรรคสอง ประกอบกับ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วน ที่ นร ๐๙๐๔/๖๖ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีอำนาจออกระเบียบและประกาศกับแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕^๖ มาตรา ๑๗^๗ มาตรา ๓๔^๘ และมาตรา ๖๐^๙ ดังที่สำนักงาน ป.ป.ท. หยิบยกขึ้นมานั้น ก็ไม่มีบทบัญญัติใดในมาตราดังกล่าวที่กำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อใช้ในการออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบได้ ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงไม่สามารถออกระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ท. ว่าด้วยเครื่องแบบคณะกรรมการ ป.ป.ท. และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ วรรคสอง^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ได้

“มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ท.” ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกห้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามมาตรา ๕/๑ และมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มีให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

“มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(๓) เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ใ้สวนข้อเท็จจริงและข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๕) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งความเห็นส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีอาญา ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบด้วย

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการอื่นใดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

“มาตรา ๓๔ คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือคณะอนุกรรมการใ้สวนข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย แล้วแต่กรณี

การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

“มาตรา ๖๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการใ้สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงาน ป.ป.ท. เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยให้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย เว้นแต่อำนาจในการจับและคุมขัง ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

แต่อย่างไรก็ดี หากคณะกรรมการ ป.ป.ท. และที่ปรึกษาคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีความจำเป็นที่จะต้อง
มีรูปแบบในการปฏิบัติงานหรือภารกิจต่าง ๆ เพื่อให้มีการแต่งกายที่เหมือนกัน รวมทั้งแสดงถึง
ความเป็นเอกภาพและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่หน่วยงาน ก็ย่อมกระทำได้ โดยให้นายกรัฐมนตรีอำนวยการ
ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายและเป็นผู้มีอำนาจในการออกระเบียบ
เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทั่วไปในการออกระเบียบของผู้รักษาการ
ตามกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับบุคลากรภายในหน่วยงานเท่านั้น โดยจะต้องไม่มีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป
และจะออกระเบียบเพื่อให้มีการแต่งกายด้วยเครื่องแบบปกติขาวเหมือนข้าราชการพลเรือนหรือแทนที่
เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบครึ่งยศ หรือเครื่องแบบเต็มยศ ไม่ได้ เนื่องจากมาตรา ๑๔๖^๖ แห่งประมวล
กฎหมายอาญา ได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายไว้
ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๕๙^๗
และแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๕๒/๒๕๕๒^๘

(นายดิศทัต โตตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๖๐

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๗มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงาน
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือไม่มีสิทธิไต่สวน ตำแหน่ง
เครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือสิ่งที่มีหมายถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กระทำการเช่นนั้นเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๘บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจในการออกระเบียบกำหนดเครื่องแบบ
ของสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง การออกกฎระเบียบของคณะกรรมการบริหารสำนักงาน และการจัดตั้งมูลนิธิของ
สภาพัฒนาการเมือง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๓๓ ลงวันที่
๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๙บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้เครื่องแบบปกติขาวของผู้ปฏิบัติงาน
สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๐๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี